

Hoogtepuntenmagazine 2015 Kenniscentrum Talentontwikkeling

“Gedreven op zoek naar verdieping van kennis”

Samenwerken aan het opleiden en begeleiden van
beginnende leerkrachten

“Met ouders de toekomstkansen van kinderen vergroten”

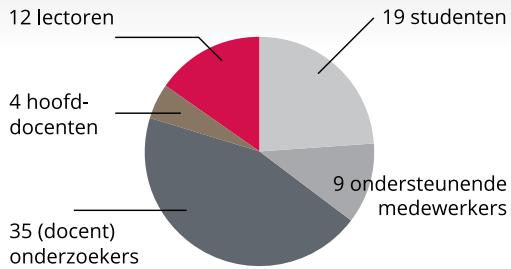
praktijkgericht **onderzoek**

HOGESCHOOL
ROTTERDAM

Personeel

79 medewerkers

Extern gefinancierde projecten

14 extern gefinancierde projecten waarvan 2 gestart en 7 afgerond

Inkomsten

€2,33 miljoen
€ 1,68 mln. uit 1^e, € 0,2 mln. uit 2^e
+ € 0,44 mln. uit 3^e geldstroom

Onderwijs

Aantal studenten en docenten betrokken bij kenniscentrum

> 1200 studenten

350 kregen begeleiding bij afstuderen/stage/minor/onderzoeksproject

850 volgden een lezing/college

> 400 docenten

100 kregen begeleiding bij professionalisering/intensieve samenwerking

300 volgden een lezing/presentatie/bijeenkomst

Externe partners

136 partners uit de maatschappij, praktijk en wetenschap

Praktijk & wetenschap

111 publicaties waarvan 16 peer-reviewed en internationaal

135 presentaties

171 producten voor beroepspraktijk waarvan 126 onderwijsadviezen & -producten

Hoe stimuleren professionals zoals jongerenwerkers, leerkrachten, hulpverleners en arbeidsbemiddelaars de talenten van jongeren? Hoe worden zij hier nog professioneler in? Deze vragen bestuderen we bij [Kenniscentrum Talentontwikkeling van Hogeschool Rotterdam](#). De antwoorden op deze vragen leveren kennis op voor het hoger onderwijs én de praktijk op scholen, welzijnszorgorganisaties en arbeidsvoorzieningen. Samen met studenten en docenten van de [sociale opleidingen](#) en de [lerarenopleidingen](#) en het werkveld onderzoeken we goede praktijkvoorbeelden die nadere bestudering vergen.

In de afgelopen vier jaar hebben we ruim twee miljoen euro subsidie binnengehaald en meer dan 200 [artikelen](#) en (hoofdstukken in) boeken gepubliceerd. Ook hebben wij meer dan 400 presentaties gegeven en ruim 100 studieonderdelen ontwikkeld. Dit magazine toont een aantal spraakmakende projecten en onderzoeken van afgelopen jaar. Bent u benieuwd naar de impact van het werk van Kenniscentrum Talentontwikkeling? Lees dit jaarmagazine en bezoek ook onze [website](#). Wij gaan graag met u in gesprek over de resultaten en bouwen de samenwerking graag verder uit; ook met nieuwe partijen!

Dr. Frans Spierings

Directeur Kenniscentrum Talentontwikkeling

Onze lectoren

Dr. Paul van der Aa

Inclusieve Arbeid,
Kwetsbare Burgers

Dr. Ellen Klatter

Versterking
Beroepsonderwijs

Dr. Mariëtte Lusse

Ouders in Rotterdam Zuid

Dr. Erik van Schooten

Taal

Freddy Veltman-van Vugt

Versterking Beroepsonderwijs

Dr. Amos van Gelderen

Taal

Drs. Anne van der Kooi

Brede School

Dr. Michiel de Ronde

Begeleidingskunde

Dr. Frans Spierings

Opgroeien in de Stad

Dr. Toby Witte

Maatschappelijke zorg

Ondersteuning bij afstuderen en onderzoek

Kenniscentrum Talentontwikkeling ondersteunt docententeams van de sociale en lerarenopleidingen van Hogeschool Rotterdam bij afstuderen en onderzoek. Vanuit de wens van de opleiding wordt door het kenniscentrum een traject op maat gestart. Per opleiding kan de vraag verschillen. Het einddoel is in al deze vormen van samenwerking tussen onderzoek en onderwijs hetzelfde: studenten opleiden die een praktijkonderzoek kunnen uitvoeren.

“Samen de aankomend professional zo goed mogelijk equiperen voor het werkveld”

Het belang van [onderzoekvaardigheden](#) wordt steeds groter voor professionals die werkzaam zijn in een snel veranderende wereld met snel veranderende beroepen. In het werk van alledag moet een docent bijvoorbeeld met een kritische blik de eigen onderwijspraktijk kunnen beschouwen, problemen kunnen signaleren en analyseren. Ook moeten leraren onderzoeken en publicaties op het gebied van onderwijs kunnen lezen en interpreteren.

Gezamenlijk beoordelen

In 2015 zijn tientallen kalibreersessies georganiseerd. Kalibreren betekent meetinstrumenten nauwkeurig instellen aan de hand van een standaard. In het onderwijs staat de term voor het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op het afstuderen en op het eindniveau. Het gaat

daarbij niet alleen om het bepalen van de kwaliteit van de afstudeerscripties, maar vooral om de uitwisseling van kennis en ervaring tussen docenten onderling en onderzoekers van het kenniscentrum.

Kennis en ervaring uitwisselen

Het vertrekpunt voor de samenwerking is de onderlinge waardering voor het bestaande werk. Er heerst tijdens de sessies een sfeer van veiligheid en vertrouwen waarin direct en open wordt gesproken over ‘hete hangijzers en issues’. Het gezamenlijk beoordelen van

EEN CONCRETE UITKOMST VAN DEZE STRUCTURELE SAMENWERKING IS BIJVOORBEELD HET ONTWIKKELEN VAN ÉÉN GEZAMENLIJKE AFSTUDEERHANDLEIDING VOOR EEN CLUSTER VAN OPLEIDINGEN. DEZE UNIFORME AANPAK VERSTERKT DE CONTROLE OP KWALITEIT.

onderzoeksplannen of –verslagen aan de hand van bestaande beoordelingsformulieren leidt tot heldere en concrete discussies over de eisen voor het afstuderen. Want wat is een goede onderzoeksvraag, wat hoort thuis onder het hoofdstuk methoden, wat is een goed theoretisch kader, wat hoort in een conclusie/discussie beschreven te zijn?

De samenwerking tussen onderwijs en onderzoek bevalt zo goed dat er zelfs buiten werktijd momenten zijn ingeruimd om met het afstuderen aan de slag te gaan.

[WMO-WERKPLAATS ROTTERDAM](#)

Lerende sociale professionals

In de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) staan eigen verantwoordelijkheid van de burger, zelfredzaamheid en participatie in de samenleving voorop. De Wmo-werkplaats Rotterdam brengt de behoeften aan sociale steun bij kwetsbare, sociaal geïsoleerde burgers in kaart, met specifieke aandacht voor de jeugd. Ze beantwoordt de kennis- en innovatievragen van professionals in zorg en welzijn.

SAMEN WERKEN AAN NIEUWE WERKVORMEN VOOR ZORG EN WELZIJN
Onderzoekers van Hogeschool Rotterdam en Hogeschool Inholland werken samen met gemeente, instellingen en professionals. Er zijn

nieuwe praktijken in maatschappelijke ondersteuning ontworpen, getest en geëvalueerd en nieuwe competentieprofielen voor beroepskrachten en vrijwilligers uitgewerkt. In oktober 2015 hield de werkplaats de conferentie 'Sterker in de Transformatie'. Daar werd het werkboek [Lerende sociale professionals](#) gepresenteerd, met een overzicht van de resultaten van het onderzoek. Verder heeft de werkplaats diverse handreikingen, rapporten en een digitaal dossier ontwikkeld. Ook vonden dit jaar zes leerkringen plaats voor ruim zestig social workers.

Samenwerking: Kenniscentrum Talentontwikkeling, lectoraat Dynamiek van de Stad (Hogeschool Inholland), Gemeente Rotterdam en instellingen in welzijn en zorg.

Financiering: Ministerie van VWS. Wordt vervolgd in de Werkplaats Sociaal Domein.

[SLOTCONFERENTIE GOAL!](#)

Een coach voor het hele leven

Op 18 juni 2015 werd onderzoeksproject GOAL! afgesloten met de conferentie 'Samen voor één doel'. Project GOAL! onderzoekt in Rotterdam Hillesluis hoe sportbegeleiders en professionals uit het sociale jeugddomein sport kunnen inzetten voor de ontwikkeling van jongeren en een positief en veilig klimaat. Tijdens de conferentie werden de resultaten gepresenteerd en waren er een filmpremière, interviews, workshops en de presentatie van het kennismagazine [GOAL!](#).

JEUGDPROFESSIONALS EN SPORTBEGELEIDERS SAMEN VOOR ÉÉN DOEL

In de film [GOAL!](#) inspireren burgemeester Aboutaleb, een taekwondocoach, een sportpedagoge van Hockeyclub Feijenoord en een jongerenwerker van Thuis Op Straat de kijker met hun enthousiasme en kennis. In het podiumgesprek zei viervoudig Nederlands kampioen Taekwondo Mohammed Mellouk: "Een coach is niet alleen voor op de mat, maar voor het hele leven." In het gesprek werd het belang van samenwerking tussen jeugdprofessionals en sportbegeleiders benadrukt. Workshops spraken onder meer over de ontwikkelde training [Leren signaleren](#).

Samenwerking: Kenniscentrum Talentontwikkeling, FlexusJeugdplein, Rotterdam Sportsupport, Thuis Op Straat, Verwey-Jonker Instituut en diverse sportverenigingen.

Financiering: SIA Raak. Wordt vervolgd in project Sport in de Jeugdketen van Gemeente Rotterdam

KENNISCENTRUM TALENT-ONTWIKKELING WERKT SAMEN MET DE LERAREN-OPLEIDINGEN VAN HOGESCHOOL ROTTERDAM EN DE PRAKTIJK AAN EEN ZO OPTIMAAL MOGELIJKE OVERGANG VOOR STUDENTEN. VAN 'IN' DE SCHOOLBANKEN, TOT 'VOOR' DE KLAS, EN DAARNA

Samenwerken aan het opleiden en begeleiden van beginnende leerkrachten

Verbinding tussen lerarenopleiding en mbo

In het programma BOSS BVE (Beter Opleiden in Samenhang en Synergie Beroeps- en Volwassenen Educatie) wordt intensief samengewerkt aan het opleiden en begeleiden van beginnende leerkrachten. ROC's Da Vinci (Dordrecht), Zadkine (Rotterdam) en Albeda (Rotterdam) werken hiervoor samen met de lerarenopleiding van de hogeschool en het kenniscentrum. Doel is een doorlopende leerlijn op te zetten van de tweedegraads lerarenopleiding van de hogeschool met drie mbo-opleidingen. Een goede doorlopende leerlijn creëert de juiste verwachtingen over het beroepsopleiding bij studenten, zorgt voor betere afstemming tussen de vraag bij mbo's en de lerarenopleiding, en verhoogt de kwaliteit en vermindert uitval van beginnende docenten. De aandacht gaat uit naar specifieke competenties die een mbo-docent nodig heeft: de omgang met specifieke doelgroepen, groepsprocessen, de hogere handelingssnelheid die vereist is, het werken in een multidisciplinair team, kennis van de beroepssector en het ontwikkelen van onderwijsmateriaal met het bedrijfsleven. Kernthema's zijn omgaan met verschillen, opbrengstgericht werken, ouderbetrokkenheid en pesten.

Samenwerking in primair onderwijs

In het BOSS PO programma werken de Pabo, het kenniscentrum en de stichtingen BOOR, Wijzer en Primo samen. De stichtingen beheren bijna honderd scholen in het primair onderwijs in Rotterdam, Schiedam, Vlaarding en Maassluis. In het programma wordt de samenwerking met het primair onderwijs versterkt, uitgebreid en verdiept. Het doel van deze intensieve samenwerking is het opzetten van een duidelijke doorlopende leerlijn tussen de Pabo en de basisscholen in de regio Rotterdam: van het samen opleiden van aankomende leerkrachten op de Pabo, naar het begeleiden van beginnende leerkrachten op scholen, naar het bijscholen en professionaliseren van ervaren leerkrachten. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar de specifieke competenties die een leerkracht in de grootstedelijke(achterstands-)context nodig heeft. Met veel enthousiasme wordt gewerkt aan de thema's samen opleiden en begeleiding beginnende leraren; opbrengstgericht werken en omgaan met verschillen; ouderbetrokkenheid; en de sociaal veilige school. Zo wordt geleerd van wederzijdse ervaringen en worden het schoolbeleid en het curriculum van de Pabo verder ontwikkeld.

Onderwijsparade 2015

In het onderwijs van Hogeschool Rotterdam gebeuren veel nieuwe en mooie dingen die docenten inspireren om hun onderwijs net iets anders te bekijken. Op 15 oktober 2015 vond de eerste hogeschoolbrede Onderwijsparade plaats op de WdKA. Een moment voor en door docenten om al die onderwijs initiatieven een podium te geven. Onder het motto 'Verwonder, ontmoet en beleef' gingen ruim 120 docenten met elkaar in gesprek over uitdagende leeromgevingen, onderwijs-helden, trends in onderwijs en de rol van de docent bij onderwijsvernieuwing. In het avondprogramma was er ruimte voor het afscheid van lector [Freddy Veltman-van Vugt](#), tevens mede-initiator van deze dag.

Samen Sterk zonder Stigma

Op 27 mei 2015 verzorgden de Landelijke Stichting Zelfbeschadiging en Stichting JIJ samen met het kenniscentrum en de opleiding Jeugdzorgwerker van de hogeschool een verdiepingsavond voor ruim vijftig studenten. Doel was het bespreekbaar maken van professionele en persoonlijke ervaringen met zelfbeschadiging en eetstoornissen. In workshops, geleid door ervaringsdeskundigen, gingen de gesprekken over vragen van studenten als: Wat zijn oorzaken van eetproblemen en zelfbeschadiging? Hoe kun je omgaan met zelfverwondend gedrag? Wat heeft geholpen bij herstel? Eén van de ervaringsdeskundigen raadt aan eerst een vertrouwensrelatie op te bouwen: "Je hoeft het niet altijd te snappen, de vraag is: wil je het horen?" Na afloop van de avond gaven de studenten aan dat ze veel geleerd hebben van de indrukwekkende ontmoetingen.

Havo, hbo en arbeidsmarkt dichter bij elkaar brengen

In februari 2015 startte een pilot, georganiseerd door het kenniscentrum, met zes Honoursstudenten van de lerarenopleidingen en zes leerlingen uit 4-havo. Bedoeling was meer zicht te krijgen op elkaars talenten en interesses en hoe ze aansluiten op de arbeidsmarkt. De studenten van Hogeschool Rotterdam leerden coachen en de leerlingen van Scholengroep Wolfert van Borselen stelden zich vragen over hun kwaliteiten en mogelijkheden. Met bezoeken aan organisaties kregen de jongeren een beeld van een moeizame arbeidsmarkt. Zo werd duidelijk dat de studenten serieuzer werden genomen door de werkgevers en was de branche waarin een organisatie actief is ook nog van invloed op de toegankelijkheid. Streven is het project 'Beroepsoriëntatie voor excellente 4-havoleerlingen' in 2016 om te zetten in een reguliere keuzecursus.

Nieuwe lector: [Paul van der Aa](#)

In juni 2015 werd Paul van der Aa benoemd tot lector Inclusieve Arbeid, Kwetsbare Burgers. Hij houdt zich bezig met onderzoek naar de begeleiding van mensen naar werk en met de opleiding van sociale professionals op dit terrein. "Inclusieve arbeid is werk waarin ook kwetsbare mensen een bijdrage kunnen leveren die aansluit bij hun aspiraties, die door anderen wordt gewaardeerd en toegevoegde waarde heeft voor de werkgever," zegt hij. "Inclusie moet van twee kanten komen." Er zijn al jaren trajecten voor mensen die moeilijk aan werk komen. Onderzoek laat zien dat de opbrengsten tegenvallen. Kennis en kunde van professionals die hiermee bezig zijn spelen daarbij een rol. Als je daar een scherper beeld van krijgt middels onderzoek,

"Het moet van twee kanten komen"

heb je bouwstenen om je opleiding te verbeteren. Professionals moeten op individueel niveau een goede analyse kunnen maken, vooral bij kwetsbare werkzoekenden. Daarbij speelt sociale problematiek vaak een rol. En als professional moet je ook richting werkgevers succesvol kunnen handelen. De opleiding moet de grondslagen voor die competenties aanleren. In de sociale opleidingen van Hogeschool Rotterdam is dit thema deels nieuw, maar sociale professionals hebben in dit veld nu al veel te bieden."

Nieuwe lector: [Michiel de Ronde](#)

Sinds september 2015 is Michiel de Ronde lector Begeleidingskunde. De eerste vraag is onvermijdelijk: "Wat is begeleidingskunde?" De Ronde: "De wereld van supervisie en coaching is in de achterliggende tien jaar enorm gegroeid. Bij deze individuele begeleidingsvormen zijn we erop gericht om mensen zich van binnenuit te laten ontwikkelen in hun professie. Binnen de [Master Begeleidingskunde](#) van de hogeschool leren we de studenten deze coachvaardigheden ook op team- en organisatieniveau in te zetten: hoe kan je teams en organisaties helpen om zich van binnenuit te ontwikkelen? Als lector onderzoek ik hoe je daarvoor de speelruimte kunt creëren in professionele teams."

"Hoe kan je teams en organisaties helpen om zich van binnenuit te ontwikkelen?"

"Binnen de master kiezen wij ervoor onze studenten op te leiden in een specifieke methodologie van begeleidingskundig handelingsonderzoek. Onze studenten leren om met groepen een gezamenlijke onderzoeksvraag te formuleren en op basis van zelfsturing en zelfreflectie gezamenlijk op zoek te gaan naar antwoorden, om die vervolgens met elkaar toetsend uit te proberen: een inspirerende manier van organisatieontwikkeling van binnenuit. Ik zal een bijdrage gaan leveren aan de ontwikkeling en verdere professionalisering van het (beroeps)onderwijs en de maatschappelijke zorg en de transities die daar plaatsvinden."

Openbare les van Ellen Klatter

RELATIE STUDENT-DOCENT ESSENTIEEL IN BEROEPSONDERWIJS

“Het aanvonken van ambities, in plaats van het afvinken van studieresultaten zou de basishouding moeten zijn van elke docent,” zei Ellen Klatter op 5 februari 2015 tijdens haar openbare les. De lector Versterking Beroepsonderwijs sprak over de rol van de docent in het beroepsonderwijs van vmbo tot en met hbo.

Terwijl 60% van de schoolgaande kinderen naar het beroepsonderwijs gaat en de arbeidsmarkt schreeuwt om vakmensen, legt de maatschappij de nadruk op de kenniseconomie. De politiek kwam met actieplan Focus op Vakmanschap, dat vooral organisatorische oplossingen biedt. “Er is meer nodig,” zei Klatter. “Docenten zijn de sleutel voor verbetering van het beroepsonderwijs”. Dit wordt zichtbaar in het Bloemmodel, waarbij de professionele identiteit van de docent de kern van de bloem vormt voor kwalitatief onderwijs. Veel docenten komen uit de praktijk en zien zelf dat hun werk meer eisen stelt dan alleen vaktechnische.

De onderzoeksagenda van het lectoraat is dan ook gericht op: meer aandacht vragen voor de pedagogische relatie docent-leerling bij het opleiden van leraren; het verbeteren van de kwaliteit en het inrichten van leerprocessen binnen de beroepskolom. Het lectoraat werkt hiertoe aan een intensievere relatie en betrokkenheid tussen medewerkers uit de beroepspraktijk en het onderwijs.

Openbare les van Mariëtte Lusse

MET OUDERS DE TOEKOMSTKANSEN VAN KINDEREN VERGROTEN

‘Van je ouders moet je het hebben,’ heette de drukbezochte openbare les die Mariëtte Lusse op 11 juni 2015 hield bij Vakcollege de Hef. Op Zuid natuurlijk, want ze is lector Ouders op Zuid bij Kenniscentrum Talentontwikkeling, in samenwerking met Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie. Juist in een achterstandsgebied als Zuid is het belangrijk om met ouders samen te werken rond de schoolloopbaan van hun kind, de opvoedkracht van ouders te versterken en professionals daarvoor tools te bieden. Tools om de leefwerelden tussen school en ouders te verbinden en om ouders te helpen een sterk sociaal netwerk te ontwikkelen. Een sterk en gevarieerd netwerk, inclusief toegang tot leraren, pedagogen en sociaal werkers, helpt ouders aan opvoedkracht.

De lector richt zich op kennisontwikkeling en -deling om professionals beter te faciliteren. Kennis die praktisch bruikbaar is en wetenschappelijk onderbouwd, wordt omgezet in bruikbare inzichten en producten, uitgewisseld in netwerken en meegenomen in het curriculum van sociale en lerarenopleidingen. Lusse wil, samen met haar onderzoeksgroep, een praktische gereedschapskist voor beter samen werken met ouders afleveren.

De eerste elementen daarvoor werden tijdens de openbare les symbolisch overhandigd.

Bakkerij als sociale werkplaats

Vijf studenten van de hogeschool onderzochten voor Stichting Wij Zijn Rotterdam wat de beste manier is om in de Afrikaanderwijk een sociale werkplaats op te zetten. Voorjaar 2015 verscheen het fraai vormgegeven magazine *Deegelijk*, waarin zij de uitkomsten van dit onderzoek presenteerden. De studenten vonden hun antwoord in een plan voor een bakkerswerkplaats waar werklozen uit de wijk het ambacht van bakker leren en zo zicht krijgen op een betere toekomst. De studenten werkten een businessplan uit om een passend opleidingstraject aan te bieden dat voor de participanten aantrekkelijk is om te volgen. Ze deden hun onderzoek in het kader van de minor+ Meedoen op Zuid, begeleid door onderzoekers van Kenniscentrum Talentontwikkeling.

Studenten ontwikkelen Katendrecht in Beeld

Studenten van de minor+ Talentscout ontwikkelden een lessenserie en een bordspel om de woordenschat te versterken bij leerlingen van basisschool De Schalm op Katendrecht. Bij veel kinderen op deze Rotterdamse school is Nederlands de tweede taal. Ze hebben vaker een taalachterstand. De Schalm heeft de studenten opdracht gegeven na te gaan hoe de woordenschat in de groepen 1 en 2 kan worden versterkt. Dit resulteerde in *Katendrecht in Beeld* (KIB). Een functionele lessenserie voor vier tot zes-jarigen met daarnaast een educatief bordspel over het heden-daagse leven in de wijk. KIB is direct toepasbaar. De studenten hopen dat een nieuwe groep studenten in een volgende minor een effectmeting uitvoert. In oktober presenteerde één van de studenten het bordspel en de ervaringen van het project tijdens een internationale honoursconferentie in Amerika.

Taal begint thuis

Ouderbetrokkenheid staat op de agenda van veel scholen. Steeds meer onderzoeken bevestigen de invloed van ouders op de schoolprestaties van hun kinderen, zeker op het gebied van taal. In de optimale situatie vullen school en ouders elkaar aan. Maar als ouders laaggeletterd zijn, kan dit een belemmering worden voor de taalbeheersing van de kinderen. In deze situatie is extra ondersteuning vanuit de school belangrijk. [Martine van der Pluijm](#) heeft zomer 2015 in het kader van haar promotieonderzoek het boek *Taal begint thuis* gepubliceerd. Het boek bevat achtergronden, praktijkvoorbeelden, inspiratie en tips voor scholen.

Niet de maatregel maar de jongere centraal stellen

BIJDRAGEN LEVEREN AAN HET GEMEENTEBELEID VOOR ONDERWIJS
 Kenniscentrum Talentontwikkeling is één van de partners in de Kenniswerkplaats Rotterdams [Talent](#), waarin de Erasmus Universiteit, de hogescholen Rotterdam, InHolland en enkele andere instellingen samenwerken met de gemeente Rotterdam. Doel is kennisontwikkeling, praktijktoepassing en bijdragen leveren aan het gemeentebeleid voor onderwijs.

De gemeente gaf de kenniswerkplaats opdracht een literatuuronderzoek te doen naar risicjongeren. [Frans Spierings](#), Lector Opgroeien in de Stad en drie auteurs van de EUR en InHolland brachten in hun rapport [Literatuurstudie Risicjongeren](#) de situatie van deze jongeren in Rotterdam in kaart, interviewden experts en gaven een overzicht van de bestaande literatuur.

Een pasklaar beleid kon met de studie niet worden geleverd, maar het rapport werd benut in rondetafelgesprekken met mensen uit de praktijk, onderzoekers en het programma-team van de gemeente. Olga Treep, senior adviseur Jeugd & Onderwijs bij de gemeente: “Na het literatuuronderzoek en de discussies erover is er een kader gebleven voor onze verdere beleidsvorming. Wat ik frappant vond in de literatuurstudie en de gesprekken is dat bestaand onderwijsbeleid en jeugdbeleid voor risicjongeren vaak op de massa is gericht. Zo blijft er een groep die door het net valt. Je zou

door de bestaande structuren heen moeten kijken wat de individuele jongere nodig heeft: niet de maatregel, maar de jongere centraal stellen.” In de Kenniswerkplaats Rotterdams Talent blijft Kenniscentrum Talentontwikkeling een actieve partner in de lopende activiteiten. Olga Treep: “En Paul van der Aa, één van de nieuwe lectoren van het kenniscentrum zit op arbeidsmarktperspectieven, dat past ook goed bij waar wij als gemeente mee bezig zijn.”

RISICJONGEREN HELPEN ZICHZELF TE OVERTREFFEN

Het kenniscentrum heeft rond risicjongeren diverse eigen onderzoeken. Zo doet [Rineke Keijzer-Groot](#) promotieonderzoek naar de effectiviteit van sociale programma's gericht op werk of vervolgstudie voor risicjongeren in mbo-1. Daarvoor volgt zij gedurende langere tijd grote groepen Rotterdamse jongeren die studeren op een Startcollege of de Wijschool. Uit het onderzoek moet blijken of en hoe deze programma's risicjongeren kunnen ondersteunen. Diverse masterstudenten Pedagogiek studeren met hun onderzoeksverslag op dit onderwerp af. Het project [GOAL!](#) is een mooi voorbeeld van praktische stimulans voor risicjongeren. Instellingen voor jeugdhulp, buurtwerk en opbouwwerk, en steeds meer ook sportverenigingen, zien kansen voor het inzetten van sport bij de sociale ontwikkeling van risicjongeren.

Uitval van beginnende leraren tegengaan

[Denise van Schelven](#) is pedagoog en onderzoeker bij Kenniscentrum Talentontwikkeling. Zij is in 2015 begonnen met haar promotieonderzoek *Start in de stad*. De uitval van beginnende leraren is groot. Ongeveer 45% van hen verlaat het onderwijs binnen vijf jaar, in grootstedelijke achterstandsgebieden zelfs 50%. Onderzoek wijst uit dat daar oorzaken voor zijn als hoge werkdruk, problemen met orde en klassenmanagement, hiaten in didactische en pedagogische vaardigheden en een weinig ondersteunende schoolorganisatie en schoolcultuur. De promovenda zoekt in haar onderzoek naar een betere aansluiting tussen de opleiding van aanstaande leraren en de ondersteuning van startende beroepsprofessionals.

Docentprofessionalisering gericht op honoursonderwijs loont

Op 2 december 2015 promoveerde [Josephine Lappia](#) aan de Universiteit Twente op haar proefschrift *Intelligent interveniëren*. Lappia is arbeids- en organisatiepsycholoog en onderzoeker bij het kenniscentrum. In haar promotieonderzoek richtte zij zich op een innovatie in het hoger onderwijs: praktijkgerichte honoursprogramma's voor excellente studenten. Zulke studenten willen uitgedaagd worden, wat bijvoorbeeld kan door hen in Innovation Labs aan complexe praktijkvraagstukken te laten werken. Dit vergt van docenten een sterke externe gerichtheid, waarvoor zij beter toegerust moeten worden. Uit dit onderzoek blijkt dat juist excellente studenten gebaat zijn bij docenten die zich blijven ontwikkelen, via interne en externe professionaliseringsactiviteiten.

Wat betekent opvoeding, onderwijs en het leraarschap?

Oud-docent aan de lerarenopleidingen en parttime onderzoeker [Wouter Pols](#) promoveerde aan de Vrije Universiteit op de dissertatie *In de wereld komen*. Een studie naar de pedagogische betekenissen van opvoeding, onderwijs en het leraarschap. Pols onderzocht wat we vandaag de dag eigenlijk onder deze drie termen verstaan aan de hand van denkers als Hannah Arendt, Jacques Lacan, Michel Serres en Michael Polanyi. Hij concludeerde dat opvoeding en onderwijs wezenlijk gericht zijn op het 'in de wereld laten komen' van kinderen en jongeren. Opvoeders en leraren moeten hen de middelen en vaardigheden daarvoor aanreiken.

Gedreven op zoek naar de verdieping van kennis

“Dit is de mooiste baan die ik ooit heb gehad”, zegt [Erik van Schooten](#), lector Taal. “Het belang van promoveren is voor Hogeschool Rotterdam klip en klaar. Je moet aansluiting zoeken bij de meest recente inzichten op het vakgebied waar je je studenten voor opleidt, dus wil je zoveel mogelijk hoogopgeleide docenten.” Erik van Schooten begeleidt een grote groep promovendi en hij is lid van de promotievouchercommissie van Hogeschool Rotterdam.

“Als je als hogeschool de banden met de wetenschap aanhaalt, zoals we doen, moedig je de medewerkers aan om zichzelf bij te scholen en bij te blijven bij de actualiteit van nieuwe kennis.”

“Ik merk dat het heel goed gaat met de promovendi aan de hogeschool”. Ik heb vijf promotiekandidaten, met wie ik samen een voucher heb binnengehaald, en nog enkele kandidaten die ik help. Daarnaast zie ik veel goede aanvragen voor promotieonderzoeken voorbijkomen. Het niveau van die aanvragen stijgt, zo is mijn stellige indruk.

De kandidaten die ik begeleid zijn ook gedreven op zoek naar verdieping van hun kennis. Ze nemen de kennis en de vaardigheden die ze opdoen ook meteen mee naar het werk op hun eigen afdeling.

“Dat je streeft naar kwaliteit, naar docenten die ettelijke

(onderzoeksmethodologische) boeken voor zijn op hun studenten lijkt me logisch.”

Van Schooten zit in de discussie over onderzoek en onderwijs in een uitstekende positie. Al zowat zijn hele beroepsleven onderzoekt hij onderwijs. “Ik zit sinds 2010 bij het kenniscentrum en doe daarnaast op de Universiteit van Amsterdam al dertig jaar onderzoek naar onderwijs. Door mensen in een promotietraject diepgaand onderzoek te laten doen, komen ze in contact met de mainstream van de ideeën in hun vak”. We hebben op de hogeschool hoger gekwalificeerde mensen nodig om de snelle ontwikkelingen in beroepspraktijk te kunnen bijbenen.

“Aansluiting zoeken bij de meest recente inzichten op het vakgebied waar je je studenten voor opleidt”.

“Toen ik kwam is wel geroepen ‘we gaan geen universiteitje spelen’ en ‘we leiden op voor een beroep en niet voor onderzoeker’. Mooi voorbeeld van ideeën die ze hadden ontwikkeld zonder ze te toetsen. Alle jaren dat ik in Amsterdam promotiekandidaten heb begeleid bij onderwijskunde en pedagogiek, leidde ik die mensen niet op tot onderzoeker maar in een toegepast vak”.

Het kenniscentrum ondersteunt kandidaat-promovendi bij het schrijven van een aanvraag en begeleidt inhoudelijk bij het uitvoeren van onderzoek. Onze zeventien promovendi spelen een belangrijke rol bij het vervullen van de schakelfunctie tussen onderwijs en onderzoek.

Nieuw onderzoeksproject: studerend lezen in vmbo en hbo

Lector Taal [Amos van Gelderen](#) ontwikkelt een nieuwe digitale leeromgeving om studerend lezen bij vmbo- en hbo-studenten te verbeteren. Uit eerder onderzoek blijkt dat lezen voor kennisverwerving in het vmbo vaak een probleem is. Ook in het hbo hebben studenten vaak moeite kennis te verwerven uit studieteksten. Het onderzoeksproject optimaliseert de leeromgeving en de ICT-ondersteuning in het onderwijs. Aankomend docenten krijgen in hun opleiding studerend lezen in de nieuwe leeromgeving, waardoor zij vmbo-leerlingen beter kunnen ondersteunen.

Samenwerking: Kenniscentrum Talentontwikkeling, Erasmus Universiteit, Radboud Universiteit, BOOR, IJsselcollege Capelle a/d IJssel, Van Echten College Hoogeveen, Rotterdams Vakcollege De Hef, Stichting Lezen en Thieme-Meulenhoff. Financiering: SIA RAAK-PRO

Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek op bezoek

Op 28 oktober 2015 bezocht de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek (VKO) Hogeschool Rotterdam. De VKO monitort de kwaliteit van onderzoek aan Nederlandse hogescholen. Ook bij Kenniscentrum Talentontwikkeling kwam de commissie langs. Zes medewerkers (lectoren, promovendi en hoofd-docenten) hebben de vragen van de commissie beantwoord.

“Waar een externe commissie van deskundigen twee jaar geleden nog de wenkbrauwen fronste toen ze kwamen kijken naar onze kwaliteitsborging, prees de zogeheten VKO ons dit jaar uitbundig,” noteerde voorzitter van het College van Bestuur Ron Bormans tevreden.

Mentoren op Zuid wint Nationale Onderwijsprijs

Op 25 maart 2015 kregen Hogeschool Rotterdam en het Rotterdams Vakcollege De Hef de tweejaarlijkse Nationale Onderwijsprijs 2013-2015 voor hun programma '[Mentoren op Zuid](#)'. Het is bekroond tot het meest innovatieve onderwijsprogramma van de afgelopen twee jaar in het voortgezet onderwijs. De jury van de Nationale Onderwijsprijs prees het programma onder andere vanwege de toepasbaarheid van de werkwijze op verschillende scholen en het feit dat het programma aansluit bij bredere vraagstukken in de maatschappij. Tachtig hogeschoolstudenten werden bij De Hef als mentor actief, wat nu wordt uitgebreid naar 160. En inmiddels nemen ook andere scholen in Rotterdam Zuid deel. Leerlingen krijgen wekelijks één op één begeleiding bij huiswerk, planning en loopbaankeuze, terwijl studenten kennismaken met de praktijk en leren planmatig iemand te coachen. Docenten van het kenniscentrum hielpen het programma mede-ontwikkelen en begeleidden de studenten.

[RAAK-award nominatie voor Schoolcijfers](#)

Het [project 'Schoolcijfers'](#) van Kenniscentrum Talentontwikkeling werd in 2015 genomineerd voor de RAAK-award. 'Schoolcijfers' gaat over de effectiviteit van datagebruik door leerkrachten in het basisonderwijs. Hoe kun je de informatie uit de systemen gebruiken in je dagelijkse werk? Een middel bij het streven naar betere leerprestaties en opbrengstgericht werken, zijn toetsresultaten, waarmee doelstellingen voor leerlingen worden geformuleerd. Een training datagestuurde werken bleek op termijn effect te hebben op de werkwijze en het datagebruik van leerkrachten.

"Met de data die er echt toe deden hebben we onze groepsplannen zo kunnen aanpassen dat we het lesgeven konden toespitsen op de behoefte van de leerling" aldus Remco van Buuren, leerkracht basisschool de Vierambacht in Rotterdam. Het (werk)boek *Haal meer uit je toetsgegevens. Van resultaten naar groepsplan* (uitgeverij Boom; 2015) is geschreven door Willem de Vos, Denise van Schelven, Bas Oprins en Liesbeth van Beijsterveldt.

Nominatie onderwijsprijs voor [lector Mariëtte Lusse](#)

[Mariëtte Lusse](#), lector 'Ouders in Rotterdam Zuid', werd genomineerd voor de NRO-VOR-Praktijkprijs 2015 van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsresearch en de Vereniging voor Onderwijsresearch. Zij deed promotieonderzoek naar ouderbetrokkenheid in een grootstedelijke context bij 15 vo-scholen in Rotterdam-Zuid. Dit resulteerde in haar proefschrift *Een kwestie van vertrouwen* en de praktijkhandreiking *Samenwerken aan schoolsucces. School en ouders in vo en mbo* – de laatste samen met Annette Diender.

Op pagina 9 in dit magazine meer over het lectoraat van Lusse en haar openbare les 'Van je ouders moet je het hebben'. De NRO-VOR-Praktijkprijs wordt jaarlijks uitgereikt voor een onderzoek dat is vertaald naar een product of activiteit voor de onderwijspraktijk of het onderwijsbeleid.

Kenniscentrum Talentontwikkeling ontwikkelt kennis die werkt; kennis die bijdraagt aan het oplossen van complexe vraagstukken in de praktijk. Kennis die inspirerend is voor toekomstige praktijkwerkers tijdens hun opleiding. Kennis die relevant is voor het toetsen en bouwen van theorieën.

Contactgegevens

BEZOEKADRES

Museumpark 40
3015 CX Rotterdam

POSTADRES

Hogeschool Rotterdam
Kenniscentrum Talentontwikkeling
Postbus 25035
3001 HA Rotterdam

T (010) 794 7011

E kenniscentrumtalentontwikkeling@hr.nl

W hr.nl/talentontwikkeling

Twitter @kenniscentrumTO

Het secretariaat is bereikbaar op werkdagen van 09:00 tot 17:00 uur

Colofon

Kenniscentrum Talentontwikkeling, Hogeschool Rotterdam 2015

Tekst: Hans Schoots, Kenniscentrum Talentontwikkeling

Beeld: Hans Tak, RTV Rijnmond

Vormgeving: Jargo Design, Hogeschool Rotterdam

overtref jezelf

